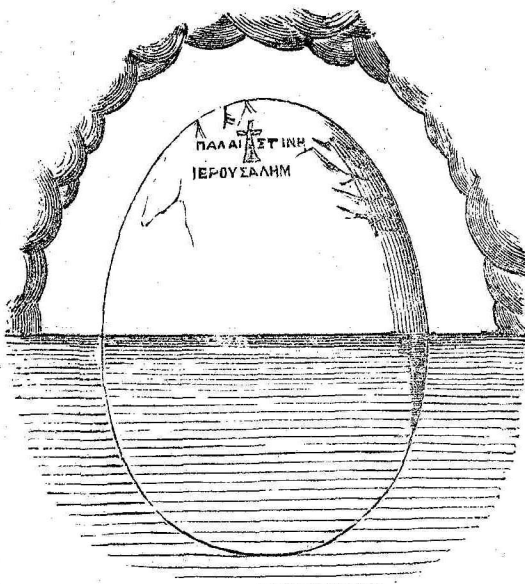

Ἡ γῆ πλέουσα ὡς ὠδόν.

ΠΕΡΙ ΩΟΥ

Ἐν Θεσσαλονίκῃ Τετίου 1η 1877.

*Πρὸς τοὺς μικροὺς ἀναγνώστας τῆς Ἐφ.
τῶν Παίδων.*

Ἀφοῦ καὶ ἄλλοι τινὲς χορηγοῦσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μικρά τινα ἀρθρίδια εἰς τὴν Ἐφ. τῶν Παίδων, ἀπεφάσισα καὶ ἐγὼ, ὅστις ὡς ἐκ τοῦ διδασκαλικοῦ μου ἐπαγγέλματος ἐνδιαφέρομαι καὶ ἀγαπῶ πολὺ τὰ παῖδιά, νὰ σὰς στείλω τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ παρέξωσι μικράν τινα διανοητικὴν τροφὴν εἰς τοὺς πολυπληθεῖς αὐτῆς ἀναγνώστας.

Μὴ παραξενευθῆτε δὲ, κ. Συντάκτα, βλέποντες, ὅτι τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἐξέλεξα εἶναι κοινότατον καὶ γνωστότατον, διότι ἴσα, ἴσα οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτὰ τὰ κοινότατα καὶ γνωστότατα δὲν δίδουν πολλὴν προσοχὴν καὶ διὰ τοῦτο καὶ δὲν τὰ γνωρίζουν ἀκριβῶς.

Εἶναι ἰληθές, ὅτι τὸ ὠδὸν εἶναι ἡ κοινοτάτη τροφὴ ὄλων — ὅλοι δὲ καθ' ἐκάστην θραύομεν ὠὰ καὶ βλέπομεν τὸ ἐμπεριεχόμενον αὐτῶν· ἀλλὰ πόσοι ἄρα γε ἐκ τῶν ἀνθρώπων γνωρίζουν ἀκριβῶς τὴν φύσιν καὶ οὐσίαν τῶν διαφόρων μερῶν αὐτοῦ;

Θέλω ἀρχίσαι πρῶτον μὲ τὸν φλοιὸν, εἴτε τὸ κέλυφος. Τοῦτο πάντες τὸ βλέπομεν καὶ τὸ ψηλαφοῦμεν καθ' ἐκάστην· ἀλλ' ὀλίγιστοι γνω-

ρίζουσιν ἐκ τίνος οὐσίας συνίσταται καὶ ἔτι ὀλιγώτεροι οἱ γνωρίζοντες τὸ διατρεῖν εἶναι τὸν δυνατόν, ὥστε ὁ ἰσχυρότατος ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ θραύσῃ ὠδὸν διὰ τῶν χειρῶν του, ἐὰν θέσῃ τὰ δύο ἄκρα αὐτοῦ μεταξὺ τῶν παλαμῶν του.

Τὸ κέλυφος συνίσταται ἐξ ἀνθρακούχου ἀσβέστου, ἢ τιτάνου, τὰ δὲ μόρια αὐτῆς τῆς ὕλης εἶναι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διατεθειμένα, καθ' ὃν αἱ πλῖνθοι τίθενται, ὅταν κατασκευάζεται γέφυρα, ἢ ἀψίς· ἡ δὲ διάταξις αὕτη δίδει εἰς αὐτὸ τὴν μεγάλην ταύτην στερεότητα.

Κατὰ τὴν ἐπώασιν ὅμως τοῦ ὠοῦ, διὰ τῆς θερμότητος τῆς ὀρνιθος, τὰ μόρια ταῦτα μετατοπίζονται, καὶ οὕτω τὸ κέλυφος καθίσταται εὐθραυστον, τὰ δὲ μικρὰ πουλάκια δύνανται νὰ τὸ θραύσωσι καὶ ἐξέλθωσιν εἰς τὸ φῶς.

Τὸ κέλυφος ἔχει πολυαριθμοὺς μικροὺς πόρους, διὰ τῶν ὁποίων ἐξατμίζεται μὲν ἡ ὑγρασία τοῦ ὠοῦ, εἰσέρχεται δὲ ὁ ἐξωτερικὸς ἀήρ, διὰ νὰ διατηρῇ τὴν ζωὴν τῶν μὴ ἐκκολαφθέντων πουλιῶν. Τοῦτο γνωρίζοντες οἱ θέλοντες νὰ διατηρήσωσιν ἐπὶ πολὺ ὠὰ, τὰ θέτουσιν εἰς ἄλλας, ἢ εἰς ἔλαιον, ἢ τὰ καλύπτουσι μὲ ἄλλην τινα οὐσίαν, ἥτις κλείει τοὺς πόρους τούτους καὶ οὕτως ἐμποδίζει τὴν εἰσόδον τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος καὶ διαφυλάττει πρόσφατον τὸ ὠδόν.

Μετὰ τὸ κέλυφος ὑπάρχει μεμβράνη, κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπλῆ, ἀλλὰ πραγματικῶς διπλῇ· τοῦτο δύναται νὰ παρατηρήσῃ τις ἐὰν ἀνοίξῃ τὸ ὠδὸν κατὰ τὴν ἐμβλυτέραν ἄκραν, ὅπου ἡ μεμβράνη χωρίζεται εἰς δύο καὶ σχηματίζει θαλαμίσκον πλήρη ἀέρος· ἐκ τοῦ μεγέθους δὲ τοῦ θαλαμίσκου τοῦτου διακρίνεται καὶ τὸ πρόσφατον ἢ μὴ τοῦ ὠοῦ· διότι κατὰ μὲν τὴν γέννησιν αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει, σχηματίζεται δὲ καὶ εὐρύνεται διὰ τῆς ἐξατμίσεως τῶν ὑγρῶν του καὶ τῆς ἐισχωρήσεως ἀέρος πρὸς πλήρωσιν τοῦ κενοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ ἐξατμίσις προξενεῖ.

Μετὰ τὴν μεμβράνην ἔρχεται τὸ λεύκωμα, ὑγρὸν γλοιώδες, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ περισσώτερον τοῦ ἡμίσεος τοῦ ὠοῦ.

Τὸ λεύκωμα, ἂν καὶ φαίνεται ὁμοφυές, συνίσταται ὅμως ἐκ διαφόρων στιβάδων, ὡς ἐκεῖνας τοῦ κρομίου, ἀνομοίου πυκνότητος· αἱ στιβάδες αὗται γίνονται καταφανεῖς, καὶ δύναται μάλιστα καὶ νὰ χωρισθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων ἐὰν βρασθῇ τὸ ὠδὸν καλῶς. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ λευκώματος κατὰ στιβάδας ἀνομοίου πυκνότητος προέρχεται καὶ ἡ δυσκολία τῆς ἐνώσεως αὐτοῦ μὲ ἄλλα ὑγρά, ἐὰν μὴ πρῶ-

τον κτυπηθῇ· εἶναι δὲ χρήσιμος ἡ διάταξις αὐτῇ κατὰ τὴν ἐπώασιν.

Μετὰ τὸ λεύκωμα ἔρχεται ὁ κρόκκος, ἥτοι ἡ κιτρίνη ἐκείνη οὐσία, ἥτις εἶναι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὡοῦ καὶ συνίσταται ἐκ λευκώματος, ὕδατος, μεγάλης ποσότητος κιτρίνου ἐλαίου καὶ ἄλλων τινῶν θρεπτικῶν ὕλων εἰς τοιαύτην ἀναλογίαν, ὥστε καθίσταται εὐπεπτοτάτη καὶ θρεπτικωτάτη τροφή, καὶ ὡς τοιαύτη κατάλληλος ὡς πρώτη τοῦ πουλίου ἢ τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπώασεως ἢ συλλήψεως.

Ὁ κρόκκος περικλείεται ἐντὸς λεπτῆς μεμβράνης, ἥτις ἐμποδίζει τὴν ἀνάμιξιν αὐτοῦ μὲ τὸ λεύκωμα, καὶ φέρει ἐπὶ τοῦ ἄνω αὐτοῦ μέρους στρογγύλον τι στίγμα, ὅπερ εἶναι τὸ σπέρμα, ἐξ οὗ κατόπιν ἀναπτύσσεται τὸ πτηνὸν ἢ τὸ ζῶον.

Ἡ πρόνοια τοῦ ν' ἀνέρχεται πάντοτε τὸ στίγμα τοῦτο εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ κρόκου, ὅπως δὴποτε καὶ ἂν στραφῇ τὸ ὦν, ἐπιτυχάνεται διὰ δύο παχειῶν πτυχῶν τοῦ λευκώματος εὐρισκομένων ἐκατέρωθεν τοῦ κρόκου, ὡς δύναται ἑκαστος νὰ ἴδῃ, καὶ χρησιμεύει διὰ δύο σκοποὺς, πρῶτον νὰ φέρῃ τὸ σπέρμα τοῦτο εἰς στενωτέραν ἐπαφὴν μὲ τὸ θερμὸν στήθος τῆς μητρός, καὶ δεύτερον νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἐκκολαπτόμενον πουλίον τοῦ βάρους τοῦ κρόκου, τὸ ὅποιον θὰ τὸ ἐπεβάρυνεν, ἂν ἦτο ὑποκάτω.

Ὅπως τὸ λεύκωμα, οὕτω καὶ ὁ κρόκκος σύγκειται ἐκ στιβάδων συγκεντρωτικῶν, ὅπως δύναται νὰ ἴδῃ τις ἐὰν τὸ ὦν βρασθῇ πολὺ.

Διὰ τῆς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς ταύτης κατασκευῆς τοῦ ὡοῦ, ὁ Πανάγαθος ἡμῶν Πατὴρ ἀφ' ἐνὸς ἐξασφαλίζει μὲν τὴν διατήρησιν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ζῶων καὶ τῶν πτηνῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ μᾶς παρέχει τροφὴν πλουσίαν, πρόχειρον, εὐπεπτοτάτην καὶ θρεπτικωτάτην.

Ὅσάκις λοιπὸν τρώγετε ὡά, ἐνθυμεῖσθε τὸν ποιητὴν αὐτῶν καὶ ἐστὲ εὐγνώμονες.

Δ. Α.

ΕΚΑΣΤΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΥΤΤΑΖῃ ΤΗΝ ΔΟΥΛΕΙΑΝ ΤΟΥ

«Ὅτε ἤμην παιδίον», εἶπέ ποτε γέρον τις, εἶχον διδάσκαλον, ὅστις ἦτο πολὺ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ συλλάμβανῃ τοὺς μαθητὰς παραβάνοντας τοὺς κανόνας.

Ἡμέραν δὲ τινα μᾶς εἶπε — «Παιδιά, πρέπει νὰ διδῃτε περισσότεράν προσοχὴν εἰς τὰ μαθήματά σας. Ὁ δὲ πρῶτος ἀπὸ σας, ὅστις ἴδῃ

ἄλλον μὴ βλέποντα εἰς τὸ βιβλίον του, πρέπει νὰ μοι τὸ ἀναγγεῖλῃ ἀμέσως, καὶ ἐγὼ θὰ λάβω μέτρα, ὥστε νὰ παύσω τὴν ἱταξίαν.»

«Ἄ, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ἰδοὺ καλλὴ εὐκαιρία! ὁ Σταμάτης μοῦ κάμνει τόσα πράγματα· θὰ παραφυλάξω, καὶ ἂν τὸν ἴδω νὰ σηκώσῃ τὰ ῥάτια τοῦ ἀπὸ τοῦ βιβλίου, θὰ τὸν μαρτυρήσω.» Μετ' ὀλίγον εἶδον τὸν Σταμάτην βλέποντα ὀλόγυρα τοῦ δωματίου καὶ ἀμέσως τὸ ἀνήγειλα εἰς τὸν διδάσκαλον.

«Καλὰ, εἶπεν ὁ διδάσκαλος, ἀλλὰ πῶς τὸ ἐξέφρεις σύ;

«Τὸν εἶδα» ἀπεκρίθην.

«Τὸν εἶδες; αἱ! καὶ σὺ λοιπὸν ποῦ ἐκύτταζες, ὅταν τὸν εἶδες;»

Ἡ ἐντροπὴ μου ἦτο μεγάλη, καὶ τόσον ἐπηρεάσθην ὑπὸ τοῦ παθήματος τούτου, ὥστε ποτὲ πλέον δὲν ἠμέλεισα τὰ ἰδικὰ μου μαθήματα διὰ νὰ προσέχω εἰς ἄλλους.

Ἐὰν προσέχωμεν εἰς τὴν ἰδικὴν μας διαγωγὴν, θὰ εὕρωμεν ὅτι πολὺ ὀλίγος καιρὸς μᾶς μένει νὰ κατηγορώμεν τοὺς ἄλλους. Πολλοὶ ἄνθρωποι φέρονται καθὼς πρέπει μόνον ὅταν νομίζουν ὅτι παρατηρῶνται, ἀλλ' ἐὰν αὐτοὶ ἐπρόσεχον πάντοτε εἰς ἑαυτοὺς, θὰ ἐφέροντο πάντοτε καλὰ.

Ἄλλ' εἴτε προσέχωμεν εἰς ἑαυτοὺς, ἢ ὅχι, ὑπάρχει εἷς, ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ὁποίου εἶναι πάντοτε ἐπάνω μας. Ἐκεῖνος βλέπει ὅχι μόνον ὅ,τι κάμνομεν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ὅ,τι συλλογίζομεθα, κυττάζει μέσα εἰς τὴν ψυχὴν μας, καὶ βλέπει ὅλους μας τοὺς διαλογισμοὺς, ποτὲ δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ κρυφθῶμεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ ἐὰν τὸν ἀγαπῶμεν θὰ προσπαθῶμεν νὰ φερώμεθα πάντοτε τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ βλέπῃ μόνον καλὰς πράξεις καὶ καλοὺς διαλογισμοὺς εἰς ἡμᾶς. Μ. Χ. Κ.

ΖΗΛΑΝΔΟΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΚΑΙ Η ΓΥΝΗ ΤΟΥ.

Ἡ Νέα Ζηλανδία εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ὅλων τῶν νήσων τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, αἱ ὁποῖαι φέρουσι τὸ ὄνομα πολυνησία.

Κατοικεῖται δὲ ἀπὸ φυλὴν ἀγρίων πολεμιστῶν καὶ ἀνθρωποφάγων, ἀλλ' εὐγενῶν καὶ μὲ πολλὰς φυσικὰς σωματικὰς καὶ διανοητικὰς ἀρετὰς προικισμένων.

Οἱ ἄγγλοι ἀφ' ἐνὸς, εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ὀπείων ἢ νήσος εἶναι, καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ χριστιανοὶ ἱεραπόστολοι, οἱ ὁποῖοι ἐστάλμασαν ἐξ Ἀγγλίας μεταξὺ αὐτῶν, κατῴρωσαν νὰ φέρουν πολλοὺς εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ εἰς τὸν